

Deutsch? Ja, ich will! Niemiecki? Tak, chcę!

Katarzyna Kober
Rafał Otręba

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do programu nauczania języka niemieckiego dla III etapu edukacyjnego – liceum ogólnokształcącego i technikum – nauczanego jako język pierwszy, poziom podstawowy rozszerzony (III.1.P, III.1.R), oraz jako język drugi (III.2, III.2.0)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Etap edukacyjny:

III etap edukacyjny

Temat lekcji:

Deutsch? Ja, ich will! Niemiecki? Tak, chcę!

Wariant podstawy programowej:

III.1.P (kontynuacja 1. języka obcego nowożytnego ze szkoły podstawowej – kształcenie w zakresie podstawowym)

Grupa, miejsce i czas trwania lekcji:

klasa I liceum, technikum, sala lekcyjna, 45 minut.

Cele ogólne

Uczeń:

- doskonali umiejętność przetwarzania tekstu w formie ustnej;
- doskonali umiejętności reagowania w formie ustnej w typowych sytuacjach;
- doskonali umiejętność wykorzystywania technik samodzielnej pracy nad językiem;
- doskonali umiejętność przekazywania informacji zwrotnej;
- doskonali umiejętność współdziałania w grupie;
- rozwija strategie komunikacyjne i kompensacyjne;
- dokonuje refleksji nad procesem rozwoju i uczenia się.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- przekazuje w języku niemieckim informacje zawarte w materiałach wizualnych (mem);
- rozwija swój zasób środków językowych związanych z tematem uczenia się;
- robi notatki;
- wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy;
- tworzy dziennik refleksji (*Lerntagebuch*).

Metody, techniki i formy pracy:

- wypowiedź ustna na forum grupy;
- metoda *Cocktail Party*;
- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca grupowa.

Środki dydaktyczne:

- mem lub krótki film z serwisu YouTube związany z językiem niemieckim (można wykorzystać też materiały ze strony internetowej [Język twojej pasji](#); dostęp 19.09.2022);
- komputer z dostępem do internetu;
- projektor multimedialny;
- karta pracy z pytaniami do *Cocktail Party*;

- biała tablica, pisaki;
- arkusz szarego papieru, kolorowe karteczki, klej;
- dzwonek recepcyjny.

Opis przebiegu zajęć

Część wstępna

Nauczyciel wyświetla na tablicy dowolny zabawny mem związany z językiem niemieckim i pyta uczniów, czy znają podobne memy albo zabawne filmy związane z tym językiem. Nauczyciel proponuje uczniom, aby pokazali sobie wzajemnie na smartfonach swoje ulubione memy/filmy (praca w parach), po chwili nauczyciel pyta, czy uczniowie domyślają się, co będzie tematem lekcji.

Część właściwa

Nauczyciel rozdaje kartę pracy z pytaniami dotyczącymi nauki języka niemieckiego i rozpoczyna *Cocktail Party*. Oto przykładowe pytania:

- *Wie findest du Deutsch? Warum?*
- *Was macht dir beim Deutschlernen am meisten Spaß?*
- *Wozu brauchst du Deutsch?*
- *Lernst du Deutsch auch nach der Schule? Wenn ja, wie lange?*
- *Dein Lieblingswort auf Deutsch ist...*
- *Lernst du gern mit Liedern? Hast du einen Lieblingslied?*
- *Lernst du gern Deutsch online? Welche Apps kannst du empfehlen?*
- *Beende den Satz: Ich lerne Deutsch, denn... .*

Uczniowie spacerują po sali i wybierają partnera, któremu zadają pytania z listy. Rozmowa trwa, dopóki uczniowie nie usłyszą dźwięku dzwonka (dzwonek recepcyjny), który oznacza zmianę partnera rozmowy. Przy każdym pytaniu uczniowie zapisują imię osoby, z którą rozmawiali, oraz udzielone przez nią odpowiedzi. Po zakończeniu *Cocktail Party* uczniowie porównują (praca w grupach trzy- i czteroosobowych) swoje notatki i sporządzają pisemne podsumowanie, np.: *Die meisten Personen finden Deutsch sehr nützlich. Fast alle Personen lernen gern online...* Nauczyciel informuje, że każde podsumowanie zostanie ocenione przez uczniów oraz nauczyciela w dwóch kategoriach: 1. *Ist der Text informativ?* 2. *Ist der Text gut lesbar?*

Część podsumowująca

Uczniowie wymieniają się w grupach pracami, w razie potrzeby nanoszą korekty na pracach swoich kolegów i oceniają wykonanie podsumowania w zaproponowanych wyżej kategoriach (zwracają uwagę na zasady przekazywania informacji zwrotnej). Ewaluację lekcji można przeprowadzić w formie termometru, zadając pytanie uczniom: Jak oceniasz dzisiejszą swoją aktywność na lekcji (uczniowie, wychodząc z klasy, zaznaczają odpowiednio na skali od -5 do +5 swoją aktywność, przyklejając w odpowiednie miejsce „kropkę”).

Zadanie domowe: Po wysłuchaniu wszystkich wypowiedzi nauczyciel proponuje uczniom założenie dziennika refleksji nad nauką *Lerntagebuch*, w którym zapisują wszystko, co skłania ich do refleksji nad procesem uczenia się i rozwoju własnego (opis metody: methodenpool.uni; PDF, 394 kB; dostęp 19.09.2022). Prowadzenie takiego

dziennika rozwija u ucznia umiejętność samoobserwacji, pomaga mu w śledzeniu własnych postępów w nauce. Od czasu do czasu nauczyciel powraca do tematu prowadzenia *Lerntagebuch* przez uczniów i motywuje ich do wykorzystania poza lekcjami każdej możliwości kontaktu z językiem niemieckim. Dzienniczek jest dobrym sposobem wzmocnienia motywacji wewnętrznej uczniów.

Sposoby oceniania uczniów

Ocena nauczyciela w przypadku efektu końcowego pracy grupowej (notatka) powinna odnosić się do wcześniej ustalonych kryteriów: 1. *Ist der Text informativ?* 2. *Ist der Text gut lesbar?* – wcześniej należy sprecyzować kryteria sukcesu w zakresie użytych określeń „informativ” i „lesbar”. Mogą one dotyczyć na przykład liczby informacji, stopnia poinformowania, precyzyjności – w przypadku kryterium „informativ”, oraz wybranej formy, sposobu zapisu, poprawności, komunikatywności – w przypadku kryterium „lesbar”.

Alternatywne sposoby przeprowadzenia lekcji

Cocktail Party można z powodzeniem zorganizować w formie online, ponieważ aplikacje takie jak Microsoft Teams i Zoom umożliwiają pracę w osobnych pokojach, w których uczniowie, podzieleni na grupy, z powodzeniem mogą porozmawiać z partnerem. Interdyscyplinarność między językiem niemieckim i informatyką wzmocnią także wirtualne tablice zastępujące plakat, na którym uczniowie podczas zajęć stacjonarnych zamieszczają swoje odpowiedzi.

Komentarz metodyczny

W fazie ewaluacji nauczyciel powinien zadbać o anonimowość ucznia, przygotowując rysunek termometru na plakacie i wieszając go np. na drzwiach wyjściowych. Moment ewaluacji stanie się w ten sposób dla uczniów naturalną potrzebą wyrażania swoich opinii o jakości procesu uczenia się/nauczania. Wyniki badania ewaluacyjnego powinny być skomentowane na następnej lekcji.

Na lekcji, poza umiejętnościami językowymi, uczniowie rozwijają kompetencje kluczowe w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (rozumienie, wyrażanie, tworzenie opinii w mowie i piśmie); kompetencje cyfrowe; kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca z innymi, autorefleksja).

Modyfikacje do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

Przekazując instrukcje i komunikaty, nauczyciel powinien formułować je w sposób jasny i zrozumiały, stosując krótkie zdania. Polecenia należy zapisać w miejscu widocznym dla wszystkich uczniów, a pracę dzielić na etapy. Należy zawsze pamiętać o tym, żeby przy ocenianiu prac uczniów ze SPE brać pod uwagę nie tylko efekty, ale i poczynione przez nich postępy, uwzględniając jednocześnie trudności, które musieli przezwyciężyć.

Rafał Otreba – doktor ekonomii w zakresie nauk o zarządzaniu, nauczyciel dyplomowany, nauczyciel języka niemieckiego, dyrektor szkoły, adiunkt Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach; edukator z zakresu języka niemieckiego, trener w zakresie m.in. kompetencji kluczowych, ewaluacji w edukacji, przywództwa edukacyjnego; autor i współautor publikacji z zakresu zarządzania oświatą, dydaktyki języków obcych i logistyki.

Katarzyna Kober – magister filologii w zakresie filologii germańskiej; nauczycielka języka niemieckiego; współautorka programów nauczania ze scenariuszami lekcji do języka niemieckiego na II i III etapie edukacyjnym; certyfikowana egzaminatorka Instytutu Goethego.